

Uuden rahoitusmallin edellyttämät arpajaislain muutokset (HE 255/2022 vp)

Hallintovaliokunta 18.1.2023
Neuvotteleva virkamies Elina Rydman

Hallituksen esityksen tausta

- Puheenjohtaja Erkki Liikasen työryhmän selvitys 26.2.2021: Suomalainen rahapelijärjestelmä muutoksessa: Tulevaisuuden vaihtoehtoja ([Valtioneuvoston julkaisuja 2021:12](#))
- Hallituksen puoliväli- ja kehysriihen linjaus huhtikuussa 2021 uuden pysyvän rahoitusmallin valmistelua koskevan jatkotyön käynnistämisestä ([Liite 5: pöytäkirjamerkinnot](#))
- Valtioneuvoston 26.8.2021 pääministerin esityksestä asettama hanke ([VNK045:00/2021](#)), jonka tehtävänä oli laatia ehdotus uudeksi rahoitusmalliksi rahapeliuotoilla rahoitettujen toimintojen rahoittamisesta vuoden 2024 alusta lukien
- Valtioneuvoston asettamassa hankkeessa laadittu valtiosihteerihankeryhmän ja parlamentaarisen seurantaryhmän yhteisymmärrysmuistio ([Muistio 8.2.2022](#))

Uutta rahoitusmallia koskevat hallituksen esitykset

- Uusi rahoitusmalli edellyttää arpajaislain lisäksi muutoksia opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön toimialan lainsäädäntöön
- Kukin ministeriö on vastannut yhteisymmärrysmuistion mukaisten tarvittavien lainmuutosten valmistelusta oman toimialansa osalta:
 - SM: HE eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta (HE 255/2022 vp)
 - OKM: HE eduskunnalle eräksi arpajaislain muuttamisesta johtuviksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan säädösmuutoksiksi (HE 282/2022 vp)
 - STM: HE eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta (HE 269/2022 vp)
 - MMM: HE eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista (HE 260/2022 vp)

Keskeiset ehdotukset

- Veikkaus Oy:n tuotto (vahvistetun tilinpäätöksen mukainen voitto) otettaisiin yleiskatteellisena valtion talousarvioon
- Veikkaus Oy:lle säädettäisiin velvollisuus tilittää tuotto valtiolle ja toimittaa selvitys tilitetystä tuotosta
- Veikkaus Oy:llä ei olisi enää velvollisuutta luovuttaa säädettyjä tietoja opetus- ja kulttuuriministeriölle ja maa- ja metsätalousministeriölle
- Siirtymäsäännökset STM:n ja MMM:n avustusten osalta
- Kumottavat arpajaislain säännökset:
 - Tuoton käyttötarkoitukset ja jakosuhteet
 - Tuoton jaosta päättäminen
 - Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA)
 - Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioden neuvottelukunta
 - Avustustoiminnasta aiheutuvat kustannukset
 - Muut valtionavustuksiin liittyvät säännökset
- Avustusmenettelyistä säädettäisiin STM:n ja MMM:n valmistelemissa uusissa laeissa

Uuden rahoitusmallin vaikutuksista

- Vaikutukset aiheutuvat monilta osin uudesta rahoitusmallista kokonaisuudessaan eivätkä uuden rahoitusmallin johdosta arpajaislakiin ehdotettujen muutosten seurauksena
- Uuden rahoitusmallin taloudellisia, yhteiskunnallisia ja muita vaikutuksia arvioidaan OKM:n, STM:n ja MMM:n valmistelemissa hallituksen esityksissä
- Uuden rahoitusmallin arvioidaan tutkimusnäytön perusteella tukevan rahapelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä nykyistä järjestelmää tehokkaammin ja parantavan mahdollisuuksia toteuttaa rahapelihaittoja ehkäiseviä ja vähentäviä politiikkatoimia
- Uudistus selkeyttäisi valtion talousarvion rakennetta ja lisäisi talousarvion läpinäkyvyyttä
- Uudistuksella ei arvioida olevan välittömiä vaikutuksia Veikkaus Oy:n tuottoon
- Veikkaus Oy:n arvion mukaan uudistuksella olisi mahdollisesti välillisiä vaikutuksia rahapelaamiseen pidemmällä aikavälillä

EU-oikeus ja notifiointi

- EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisut määrittävät EU-oikeudelliset reunaehdot
- Tuotto tai tuoton käyttäminen yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseen ei ole hyväksytty peruste ylläpitää yksinoikeusjärjestelmää
- Uuden rahoitusmallin ei arvioida olevan ristiriidassa EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa
- Rahapeliteuotto olisi jatkossakin ainoastaan suotuisa liitännäisseuraus eikä järjestelmän tarkoitus
- Lakiehdotus notifioitiin 27.6.2022 komissiolle teknisten määräysten ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevien määräysten ilmoitusmenettelyssä ([2022/451/FIN](#))
- Kolmen kuukauden odotusaika, jona aikana ehdotusta ei saa hyväksyä, päättyi 28.9.2022
- Komissio ei antanut ilmoituksen johdosta huomautusta tai yksityiskohtaista lausuntoa
- Myöskään muut jäsenvaltiot eivät reagoineet ilmoitukseen

